ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΗΣ

Στὸ ἄνοιγμα τῆς ταβέρνας φάνηκεν ἕνας πλανόδιος μουσικὸς μὲ τὸ βιολί του. Καὶ κοντά του ἕνα κοριτσάκι ὡς δώδεκα χρονῶν ποὺ ἔπαιζε κιθάρα. Τὸ γαλανὸ τῶν ματιῶν του ἦταν καθαρὸ καὶ γεμᾶτο ἀκούραστη φωτιά. Ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ ναρκωθῇ κανεὶς ἀπ' τὴν γοητεία των.

Ὁ φίλος μου σταμάτησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὸ βλέμμα ἀπάνω της, τὴν κύτταξε γιὰ πολλὴν ὥρα μὲ ἀλλοιώτικη συμπάθεια, καὶ ὕστερα εἶπε :

— Κακόμοιρο παιδί !

— Κακόμοιρο παιδί ! Γιατί ; ρώτησα.

— Τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ μάτια δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ δείξῃ τὸ γλήγορο θάνατο. Μέσα στὸ μάτια λοιπὸν εἶνε γραμμένη ἡ ἴδια ἡ μοίρα της.

— Τὰ μάτια αὐτά, ποὺ κλῖνε ἀπὸ ζωή, καὶ ξεχειλίζουν ἀπὸ φῶς ! Ποὺ προφητεύουν ἕνα σῶμα ποὺ ἀδύνατο εἶνε νὰ γεράσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ ! τοῦ εἶπα.

— Κάποια βραδυὰ συνέχισεν ὁ φίλος μου δὲν θὰ τὴ δοῦμε πιὰ νὰ φανῇ στηριγμένη στὴν κιθάρα της. Τὰ μάτια της κλείνουν τὸν θάνατο ὅπως καὶ στὴν 'Ανθή.

Στὸ μεταξὺ τὸ πλανόδιο ζευγάρι ἄρχισε τὴν ἐκτέλεσι κάποιου πεταχτοῦ φοξ τῆς ἐποχῆς, κι' ὁ φίλος μου ἐξακολούθησε :

— 'Η 'Ανθὴ ἦτανε ἕνα μικρὸ πλασματάκι σὰν κι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐδῶ. Τὴ γνώρισα γιὰ πρώτη φορά, σὲ μιὰ ἐκδρομή, πέρυσι στὸ Χαλάνδρι. Εἴμαστε μιὰ μεγαλη παρέα ἀπὸ νέους καὶ νέες. 'Η 'Ανθὴ ἀποτελοῦσε τὸ μικρότερο ζωντανό σημεῖο τῆς ἐκδρομῆς. Ἕνα τοσοδούτσικο σωματάκι σὰν πουλί. Τὰ μάτια της τράβηξαν ὅλων τὴν προσοχή. Μὰ καὶ τὸ ὅλο της ἦτανε κάτι ἀσύλληπτο. Εἶχε μέσα της τὸ ἀεικίνητο τῆς νεότητος καὶ τοῦ παντοτεινοῦ. 'Η ζωὴ πλημμυροῦσε στὰ μάτια της, την ἐπίεζε, τὴν τυραννοῦσε, τὴν ἐστενοχώρει, τὴν ἀνάγκαζε σὲ μιὰ ἀτέλειωτη κίνησι.

'Η προθυμία ἦτανε γι' αὐτὴν ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλείς. Ἦτανε ἡ ἐξάτμισις. Ἀλλοιώτικα θἄσκαζε ἀπὸ τὴν πληθώρα τῆς ζωῆς...

Οἱ δύο μουσικοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ σκορπίζουν τῆς αἰώνιες νότες τοῦ παιξίματός των. Τὰ μάτια τοῦ μικροῦ κοριτσιοῦ ἐπυρπολοῦσαν. 'Η κιθάρα ἐφαίνετο σὰν ἀναμένη καὶ ἔβγαζε φλόγες. 'Η θερμότης της ἐγέμιζε ὅλο τὸ ἰσόγειο τῆς ταβέρνας καὶ οἱ νότες ἔβγαιναν ἀτὸ κεῖ ὄχι σὰν αἴσθησις ἤχου, ἀλλὰ σὰν αἴσθησις θερμότητος. Ἦτανε σὰν νὰ ξεχειλισε χείμαρος πυρκαϊᾶς ἀπὸ τὰ μάτια της καὶ νὰ ἔκαψε τὸ μικρὸ σωματάκι τοῦ κοριτσιοῦ, τὴν κιθάρα, τοὺς ἤχους, ὅλη τὴν αἴθουσα. Ὁ φίλος μου ἐξηκολούθησε.

— Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς καὶ ἡ 'Ανθή. Θυμοῦμαι κείνη τὴν ἐξαιρετικὴ γοητεία ποὺ ἐδοκιμάσαμε ὅλοι μας. Ἦτανε κάτι δυσκολοπερίγραπτο. Ἔτσι, νά... Στὸ τέλος εἴμαστε ὅλοι μεθυσμένοι ἀπὸ ἐλπίδα, ἀπὸ ζωή, ἀπὸ φῶς. Κάποιος φώναξε.

— «'Ανθὴ ποτὲ δὲν θὰ πεθάνῃς.

Καὶ κείνη μὲ τὴν ἴδια πεποίθησι εἶπε :

— Ναί τὸ ξέρω ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ πεθάνω...»

Καὶ ὅμως πέθανε. Πᾶνε κάμμιὰ εἰκοσαριὰ μέρες τώρα. Ὁ ἀδελφός μου στὸ τραπέζι, μὲ μιὰ ἀδιαφορία ἀνήγγειλε τὸ θάνατό της :

— Τὴ θυμᾶστε τὴ μικρὴ 'Ανθὴ τῆς ἐκδρομῆς μας στὸ Χαλάνδρι, μὲ τὰ γαλανὰ μάτια ; Πέθανε τὸ κακόμοιρο κορίτσι φθισικό. Ἕνα κορίτσι δώδεκα χρονῶν μὲ τὰ μάτια τῆς 'Ανθῆς, καὶ νὰ πεθάνῃ φθισικό !...

— Ἀδύνατον, φωνάξαμε ὅλοι μας. Καὶ ὅμως ἔτσι ἦτανε. Φθισικὴ ἢ ἀπὸ μαρασμό, πέθανε ἀπὸ τὴ δύναμι τῆς ζωῆς τῶν ματιῶν της. Κάποιος γιατρὸς φίλος μας ποὺ παράστεκε στὴν ἀρρώστεια τῆς 'Ανθῆς, μοῦ ἔλεγε πὼς ὅσο τὸ σῶμα της ἐξασθένιζε καὶ ἐξαϋλώνετο, τόσο τὰ μάτια της δυνάμωναν σὲ φλόγα, καὶ ρουφοῦσαν τὴ ζωή. Τὶς τελευταῖες μέρες, δὲν εἶχε μείνει τίποτα ἄλλο παρὰ μόνον τὰ δυό της μάτια. Στεκότανε ἀδύνατο πιὰ νὰ τὰ ἀντικρύσῃ κανείς.

Τώρα τὸ τραγοῦδι τῶν πλανοδίων μουσικῶν εἶχε σταματήσει. 'Η μικρὰ μὲ τὴν κιθάρα ἔβγαλε κάποιο πιατάκι ἀπὸ τὴν ποδιά της, καὶ πρὶν προχωρήσει στάθηκε μιὰ στιγμὴ ρίχνοντας τὰ μάτια της στὸ σύνολο τοῦ δωματίου. Ὕστερα προχώρησε πρὸς τὸν κόσμο. Καὶ δὲν ἔλεγε μιὰ λέξι, μόνο κύτταζε τὸν καθένα στὰ μάτια.

Ὅταν ἔφασε μπροστά μας, καὶ στήλωσε τὴ γαλανὴ φωτιὰ τῶν ματιῶν της ἀπάνω μας, ζητοῦντας τὴν πενταρά μας, εἶδα τὸν φίλον μου νὰ ταράζεται σὰν ἀπὸ κάποιο κλονισμὸ καὶ νὰ στηρίζεται στὸ τραπέζι.

Ὕστερα ὅταν ἡ μικρὴ τράβηξε στὰ ἄλλα τὰ τραπέζια, εἶπε :

— 'Αντίκρυσα τὰ μάτια τῆς 'Ανθῆς ! Μπορεῖ μάλιστα νὰ εἶνε καὶ ἡ ἴδια. Ποιὸς ξέρει ! 'Η ἴδια φλόγα, ἡ ἴδια πυρκαϊά, καὶ στὸ βάθος, γιὰ μένα, ὁ ἴδιος ὁ γλήγορος καὶ ἄδικος, ἀπὸ μαρασμὸ ἢ ἀπὸ φθίση θάνατος. Τὰ ἴδια μάτια ποὺ θὰ σκοτώσουν πολὺ γλήγορα τὸ σῶμα.

Κείνη τὴ βραδυὰ ἀφίσαμεν μιὰν ὥρα ἀρχίτερα τὴν ταβέρνα. Πηγαίναμε ὅμως ταχτικὰ ἀπὸ τότε, κάθε βράδυ, γιὰ νὰ ἀντικρύζουμε τὰ μάτια τῆς καινούργιας 'Ανθῆς —τὴν εἴχαμε βαπτίσει 'Ανθή— καὶ νὰ βεβαιωθοῦμε πῶς δὲν εἶχε πεθάνει ἀκόμη. Καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν ματιῶν της, ὁ φίλος μου καὶ γώ, εἴχαμε γίνει ἄλλοι πιὰ ἄνθρωποι. Αὐτὸ τὸ μαρτύριο βάσταξε κάπου δύο μῆνες. Μαρτύριο ἀληθινό, φοβερό, μυρτύριο ποὺ μᾶς ἔκανε νὰ ἀρωτοῦμε τὸν ἑαυτό μας μήπως εἴχαμε τρελλαθεῖ. Ὅταν ἀργοῦσε νὰ φανῇ κάποτε, ὅταν περνοῦσεν ἡ συνηθισμένη ὥρα καὶ τὸ βῆμα της τοῦ πουλιοῦ μὲ τὸ βῆμα τὸ συρμένο τοῦ πατέρα της δὲν ἀκουγόταν στὸ πεζοδρόμιο, κυττάζαμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ λύπη καὶ ἐρωτούσαμε :

— Αὐτὴ τὴ φορὰ πιά, θὰ πέθανε...

Μὰ σὲ λιγάκι τὸ διπλὸ βῆμα ἠκούετο στὸ πεζοδρόμιο, ἐμεῖς ἡσυχάζαμε καὶ ἡ μικρὴ 'Ανθὴ ἐφαίνετο στὸ ἄνοιγμα τῆς ταβέρνας καὶ οἱ ἦχοι τῆς κιθάρας της ἄρχιζαν νὰ γεμίζουν μὲ τὸ αἴσθημα τῆς θερμότητος, ὅλο το δωμάτιο.

Καὶ τὴν ἄλλη βραδυά, τὸ ἴδιο πάλι μαρτύριο, καὶ ἡ ἴδιες τυραννικὲς λέξεις στὰ χείλη μας.

— Αὐτὴ τὴ φορὰ πιὰ θὰ πέθανε !...

Ἔτσι πέρασαν βραδυὲς καὶ βραδυές.

Ναί κάποτε πάλι μιὰ βραδυὰ στὴ συνηθισμένη ὥρα, ἠκούσαμε τὸ ἴδιο συρμένο βῆμα τοῦ πατέρα, μόνο του, χωρὶς νὰ τὸ ἀκολουθῇ τὸ βῆμα τοῦ πουλιοῦ. Ὕστερα φάνηκε καὶ ὁ γέρος μὲ τὸ βιολί του.

Δὲν εἴχαμε ἀνάγκη νὰ τὸν ρωτήσουμε τί συνέβη. Ἐκεινος πλησιάζοντας εἶπε :

— 'Η μικρή σας, 'Ανθή, δὲν θὰ ξαναπαίξῃ πιά.

Εἶχε πιὰ πεθάνει...

Κ. Φαλτάϊτς

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ ;

Μ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα, ἕνα 'Αμερικανικὸ περιοδικὸ ἄρχισε πρὸ ἡμερῶν μιὰ ἔρευνα. Παραλαμβάνομεν μερικὲς ἀπαντήσεις γραμμένες ἀπὸ ἐκείνους ποὺ κατώρθωσαν ἀπὸ πτωχοὶ νὰ γίνουν ὄχι μόνον πλούσιοι ἀλλὰ ἑκατομμυριοῦχοι, ζάπλουτοι. Ὁ Τζὼν Ροκφέλλερ, ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸ τοῦ πλουτισμοῦ του ὡς ἑξῆς : «Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ ἐξυπνοῦσα πάντοτε πολὺ ἐνωρίς». Ὁ Ἄστορ, ὁ μέγας ἰδιοκτήτης ἀκινήτων τῆς Ν. Ὑόρκης, ἀπήντησεν : «Νὰ ἀποφεύγετε τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά, τὸν καπνόν, καὶ τὰ χρέη». Ὁ Ρῶσσελ Σάϊτζ, ὁ φιλαργυρώτερος τῶν δισεκατομμυριούχων, συνέστησε πρὸ παντὸς οἰκονομίαν. «Ὅλοι, εἶπε, γνωρίζουν νὰ κερδίσουν ἕνα δολλάριον, ἀλλὰ πολὺ ὀλίγοι γνωρίζουν νὰ τὸ φυλάξουν». Ὁ Πίλσμπουργκ, ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς δραστηριότητος : «Συμβουλεύω τὸν νέον ποὺ θέλει νὰ γίνῃ πλούσιος νὰ γινῇ ἄξιος τοῦ μισθοῦ ποὺ λαμβάνει». Ὁ Κάρντιξ, ἠρκέσθη νὰ ἀπαντήσῃ μὲ τὸν ἑξῆς ὑπαινιγμό : «Τὸ οὐσιῶδες γιὰ ἕνα ἄνθρωπο ποὺ θέλει νὰ γίνῃ πλούσιος εἶνε νὰ εἶνε στὴν ἀρχὴ πτωχός». Ἡ ἀκριβεστέρα ὅμως τῶν μέχρι τοῦδε δοθεισῶν ἀπαντήσεων εἶνε ἡ τοῦ Μὰκ Δόλλαρ (τὸ ὄνομα, ὅπως βλέπετε, εἶνε πολὺ χαρακτηριστικο) ὁ ὁποῖος ἀπήντησε μὲ μιὰ θαυμασία ἁπλότητα : «Τὸ νὰ γίνῃ κανεὶς πλούσιος δὲν εἶνε δυσκολώτερο ἀπὸ τὸ νὰ γίνῃ παχύς ! Χρειάζεται μόνον προδιάθεσις».